

μή λησμονεῖς ποῖας ὑπέστημεν ὕβρεις κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ταπεινώσεως καὶ αἰχμαλωσίας μας. »

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἐκίνησεν ὁ Ἀλῆς πρὸς τὸ Γαρόδικι, μέλλων καθ' ὅσον νὰ μείνῃ εἰς Αἰθιώβον, νὰ ἰδῇ τὴν Χαί νίτζαν. Πρὶν δὲ τῆς ἀναχωρήσεώς του ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας, ὁ γνωστός γεωγράφος Κ. Πουκεδίλ, ἔχων νὰ ἀνέλθῃ πρὸς τὸν Ἀλῆν, ἐπορεύθη πρὸς τὸ σαράγιον, εἰς τὴν ἐξουσίαν μου! ἔχουσα τὸσον αἷμα, ὥστε τὸ αἷμά του ἐγείρεται νὰ με πνίξῃ, καὶ δὲν τολμῶ νὰ στραφῶ νὰ ἰδῶ ὅπίσω μου.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας, αἵτινες τῷ ἀνεπόλησαν πάντα τὰ κακουργήματα τοῦ Ἀλῆ, ὁ πρόξενος ὑπ' ἀκου-

σίνης φρίκης κυριευθεὶς, ἠθέλησε ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά του ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Ἀλῆ· ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἤτένισε μετὰ βλέμματος τοσαύτην θλίψιν καὶ ἀπελπισίαν ἐκφράζοντος, ὥστε ὁ Γάλλος δὲν ἀπέκρουσε τοῦ σατράπου τὴν χεῖρα.

— Πίστευσέ με, υἱέ μου, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀλῆς μετὰ φωνῆς τρεμούσης ἀπὸ συγκίνησιν· ἐπεθύμησα δῶρα τῆς τύχης, καὶ τὰ ἀπέλαυσα κατὰ κόρον. Ἐπεθύμησα σαρὰγια καὶ βασιλικὴν θεραπείαν, πολυτέλειαν καὶ δύναμιν, καὶ πάντα τὰ ἔλαβον. Παραβάλλων τὴν τρύπαν ὅπου κατῴκει ὁ πατήρ μου πρὸς τοὺς ἡγεμονικοὺς τούτους οἰχοὺς, ὅλους καταστύβοντας χρυσοῦ, λαμπρῶν ὀπλῶν καὶ ταπήτων πολυτελῶν, ἔπρεπε νὰ νομίζω ἑμαυ-

Ὅταν δ' ἔφθασιν εἰς τὰς ἐνδοτέρας τοῦ σαργίου αἰθούσας, ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας ἐμήνυεν εἰς τὸν σατράπην ὅτι θέλει νὰ τὸν ἐπιτεκροθῇ, καὶ ὅταν ἠνεώχθη τῆς θύρας τὸ χρυσοστόικτον παρπάετασμα, εἰσελθὼν εὗρε τὸν Ἀλῆν καθήμενον εὐνῶν. Οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἦσαν πάντοτε μεγαλοπρεπέστατοι, τὸ λευκὸν γένειόν του ἐκυμάτει βαθύ ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε πῖλον πορφυροῦν χρυσοπάρυφοι, ἡ μηλωτή του ἦτον ἀλουργή καὶ τὰ ὑποδήματά του εἶς ἐρυθροῦ κατυρέ. Ἡπλωμένος δ' εἰς τὰ παχέα του προτεκράλια, τὴν μακρὰν κεραστίνην του κρατῶν καπνοσύριγγα, ἔνευσεν πρὸς τὸν πρόξενον νὰ προσέλθῃ, καὶ πρὸς τοὺς

Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς.

αὐλικούς του νὰ μακρυνθῶσι· καὶ ὅταν ὁ πρόξενος κατὰ τὴν ἐθιμοταξίαν ἐκάθηται εἰς τὰ δεξιὰ του, ὁ σατράπης ἐράνη ὡς ἀπὸ μακροῦ ἀνανεύων ὄνειρον, ἔλαβε φιλικῶς εἰς τὰς χεῖράς του τὴν χεῖρα τοῦ Γάλλου, καὶ ὑγρὴν βλέμμα ἀνατείνων πρὸς οὐρανόν, εἶπε μετὰ φωνῆς ἐκροαζούσης βαθεῖαν συγκίνησιν·

— Ἀλλάξ, υἱέ μου, γνώμην περὶ ἐμοῦ. Δὲν σὲ λέγω πλέον νὰ μ' ἀγκυρῇ, θὰ σὲ βιάσω νὰ γίνῃς φίλος μου, παραδεχόμενος σύστημα ἐντελὲς ἐνκντίον τοῦ μέγα τοῦδε. Τὸ στάδιόν μου ἐταλείωσεν καὶ θέλω εἰς τὸ τέμα τῆς ζωῆς μου νὰ δείξω, ὅτι ἂν ἦμην ἄλλοτε αὐστηρὸς καὶ ἐπίφοβος, ἤξεύρω ὅμως νὰ σέβωμαι καὶ τὴν δυστυχίαν, καὶ νὰ εἶμαι φιλόανθρωπος.

τὸν τὸν εὐδαιμονέστερον τῶν ἀνθρώπων, ὡς οἱ πολλοὶ μὲ νομίζουσιν. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ Ἀλβανῆς, οἱ τρέμοντες ὑπὸ τοὺς πόδας μου, μὲ φθοῦσι διὰ τὴν εὐδαιμονίαν μου. Ἄν ὅμως ἔξευρον πόσον ἀκριβῶς ἀγοράζονται αὐτοὶ αἱ ματαιότητες, θὰ τοὺς εἰνῶν εἰς οἶκτον! . . . Ἐλυτίαια τὸ πᾶν εἰς τὴν φιλοδοξίαν μου. Ὅλων αὐτῶν ὅσοι μὲ περιστοιχίζουν, ἐθανάτωσα τοὺς συγγενεῖς . . . Ἀλλ' ὅς μακρύνω τὰς πικρὰς αὐτὰς ἀνμνήσεις, οἱ ἐχθροὶ μου εἶναι τώρα εἰς τὴν ἐξουσίαν μου, καὶ θέλω νὰ τοὺς προσηλώσω εἰς ἑμαυτὸν δι' ἐνεργετημάτων. Θέλω τὸ Γαρόδικι νὰ γίνῃ τὸ ἄνθος τῆς Ἀλβανίας, καὶ ἐκεῖ σκοπὸν ἔχω νὰ διέλθω τὸ ἐπίλοιπον τῶν ἡμερῶν μου. Ἴδού τὰ τελευταῖά μου